

ZAKLJUČNA RIJEČ

Dr Jordan KUNIČIĆ, dekan

Prva riječ iz dubine moga srca, u ime svoje i u ime Fakultetskog vijeća, profesorskog zbora a i čitavog Fakulteta, neka bude riječ *hvala*. Izreći tu riječ iz ljubavi znači projicirati opet dobro djelo na one koji su nam ga učinili, još više, znači uputiti je prema onomu koji nagrađuje svako dobro djelo učinjeno u zajednici misli i nakane s njime.

Dužni smo zahvaliti svima, najprije onima koji su uzeli aktivna učešća u predavanjima i u referatima. U isto vrijeme Upravi sjemeništa i svima koji su uznastojali i uzradili da tehnička strana Tečaja bude na ovako uzornoj visini. Ponosimo se u Gospodinu!

Stigli smo na kraj jednog pothvata. Bili su to časovi napete koncentracije. Casovi ispita savjesti i časovi nekog polaganja računa. Još više: časovi u kojima su sazreli novi planovi, izrečene nove želje, preuzeta nova zaduženja. Ta dinamika nas veseli. Neke se radi. »Dum omni modo Christus annuntietur« (Fil 1,18).

I sada se rastajemo i krećemo svatko svojim putem u zajednici Duha na daljnji rad. Odmah se susrećemo s misterijem djelatnosti. Da, to je misterij. Stari su govorili: a »posse« ad »esse«, a »debere esse« ad »factum esse«, a »docere« ad »facere« non valet illatio. Tu je eto misterij, ovaj prijelaz iz teorije u praksu, iz onog stadija »znam« u onaj drugi »činim«.

Žalostan je ali istinit taj bolni rascjep između ideala i stvarnosti, između ideala i konkretnog djelovanja. Ostaje istina, tako duboko izražena i od starog poganina, da »honestum sua vi nos trahit et sua dignitate nos allicit« (sv. Toma: In Eth. Arist. br. 2170). Ideali posjeduju snagu. Uzvišene vrednote nas privlače jer zrače. Zrače da kaptiramo njihove valove, reagiramo, da ih ne ostavimo u zraku.

Mi pred njima osjećamo sa sv. Pavlom: »Velle adjacet mihi: perficere non invenio« (Rim 7,18). Htio bih da se povedem za onim što je uzvišeno, ali zlo me vuče (Rim 7,21). I kada se sjetimo onog carstva nedovoljne svijesti gdje se odigravaju oni »šokovi« bez odgovornosti; još više, ako se sjetimo svoje slabosti (Rim 7,15), onog misterija »iniquitatis« u nama i izvan nas, lako bismo pali u neko malodušje.

Zašto ovaj otpad? Ovo izdajstvo? Bez sumnje, tu je neka avet determinizma. Svjesni smo posljedica iskonskog grijeha: slabosti razuma u upoznavanju zahtjeva djelovanja u praksi, dapače i neke »repugnantia ad bonum« (sv. Toma In Ad Rom. 7, lect. 3); prirođene slabosti i uvijek

veće teškoće za kreposno djelovanje radi posrtaja na grešnom putu (I-II 85,3).

Realizirati uočeni ideal, inkarnirati vrednotu duha znači izaći iz sebe i naći se na djelu. Ostvariti sebe. Još se jednom roditi. I neprestano se radati, imitirajući božansku plodnost u krilu Trojstva. A sve to od čovjeka traži napor, nastojanje, žrtvu.

Dok tako na obalama prognanstva ili na stanicama putničke Crkve tužni konstatiramo svoje izagnanstvo, pred očima nam se rađaju bezbrojni stimulusi. I osjećamo ih u sebi. Tu je vjera u onog Boga koji je uvijek spreman uputiti nam ukor: Malodušni zašto posumnjaste? (Mt 14,31). On je tu da u nama proizvede *velle et perficere* (Fil 2,13). Bolje se uzdati u njegovu pomoć negoli se oslanjati na svoje slabe snage.

Stimulus vjere u Crkvu. Ona posjeduje karizmu istine, mudrosti upravljanja, riznicu svetinja. Pred njom se otvaraju i zatvaraju, kako hoće, i one *portae inferi* (Mt 16,18). A u Crkvi ima mnogo braće, zato nikoga ne može obuzeti osjećaj osamljenosti. Radije, rađa se osjećaj jakosti.

Rješenje misterija djelovanja prikazuje nam se kao spoj dviju snaga. S jedne strane Bog sa svojom milošću koja je dovoljna (2 Kor 12,9) a s druge strane naša suradnja. Eto, u tom sinergonu, u toj nenadomjestivoj našoj suradnji krije se ključ rješenja tog misterija, toga paradoksa udaljenosti između »docere« ili znati i »facere« ili djelovati. Jer vrhovno je pravilo božanske ekonomije, da nas je Bog stvorio bez nas, da grijeh Adamov prelazi na nas bez nas, ali da posvećenje ne dolazi bez nas; nebo se ne dobiva bez nas (sv. Toma CG IV, 55 u izd. Marietti br. 3959-62).

Zaključak je jasan: što veće naše nastojanje, to temeljitiji oslon da će milost biti veća, pomoć jača. Neka nitko od nas ne traži što nemamo, ali svakomu dajmo što imamo. Dajmo svoju dobru volju, svoje nastojanje, a nad njim nadvijmo ono što su dijelili apostoli pred hramom: *Nomen Domini* (Dj 3,6). To ime čini čudesa. Učinit će čudesa i nad našom slabosti. I neka učini. Tako budi.